TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
Phone: Office 365, Editorial Dep't 832
Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson. A. N. Koskela.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Oikeistososialistien parlamentarismia

Oikeistososialistien ja sosialidemokraattien "luova" eduskunnallinen toiminta ei ole muuta kuin työväen etujen kavaltamista ja työväenjoukkojen edun porvariston etujen alaiseksi alistamista. Heidän toimintansa eri maiden parlamenteissa ja muissa edustuksellisissa toimissa ei tuota työväestölle mitään hyötyä. Mutta kyllä he osaavat sekoittaa yksinkertaisten työläisten ajatuksia ja siten jarruttavat luokkatietoisuuden edistymistä.

Erittäin selväksi tämä asia tulee todistetuksi kun seuraamme Suomen sosialidemokraattien parlamentarista toimintaa. Ottakaamme tässä esille pari esimerkkiä heidän toiminnastaan.

Venäjän kanssa tehdyn rauhan ratifioimiskysymyksen yhdeydessä julistavat sosialidemokraatit 1) aikovansa lyödä vahvan lyönnin valtiollisten vankien vapauttamisasian hyväksi, sekä 2) ne vakuuttavat puolustavansa työväekeä joutumasta jatkuvan sotatilapuristuksen alaiseksi.

Ensiksimainittuun yritykseen oli sosialidemokraattiherrain pakko ainakin yrittää ryhtyä, kun työväen joukot kovasti painoivat päälle ja herrat sosialidemokraatit monasti olivat luvanneet "amnestiaa", selittäneet "kunnia-asiakseen" sen.

Toiseksimainittuun seikkaan velvoitti heitä taas, paitsi työväen vaatimukset, myöskin vanhat lupaukset. Julistihan S. Sosialidemokraattilehtikin viime maaliskuun 27 p:nä rauhan asiaa koskevassa toimitusartikkelissaan että "raja on avattava rauhan vapaalle liikunnalle, matkustaminen ja työnetsintä tehtävä kummmassakin maassa vapaaksi toisen maan asukkaille". Vain seuraavan "pikkuisen" venäläisiä koskevan rajoituksen teki lehti tuossa kirjoituksessaan: "Siihen saakka, kunnes nykyiset epäluulot toisen maan asukkaita kohtaan haihtuvat, lienee kuitenkin vieraitten kansalaisten alistuttava jonkinlaiseen ilmoittautumisvelvollisuuteen."

Mutta kuinkas on käynyt itse käytännössä?

Herrat sosialidemokraattiset parlamenttaarikot rupesivatkin rauhan vahvistamisen yhteydessä todella puhumaan "amnestiasta". Mutta lopulta se heidän hommansa kuitenkin suli — paljaaksi suureksi ääneksi. Todellista tekoa ei ollut ollenkaan. Mitään muuta eivät nämä sosialidemokraattiset "luovan parlamenttityön" miehet saaneet aikaan, kuin että rauhan vahvistaminen viiyästyi, tuottamatta kerrassaan mitään etua Suomen ja Venäjän köyhälistölle.

Tämä sosialidemokraattisten parlamenttipolitiikkojen keljuilu vankien vapauttamisasiassa rauhankysymyksen yhteydessä joutuu sitäkin kurjempaan valoon, kun otetaan huomioon, että sosialidemokraattien edustajat rauhan neuvotteluissa olivat suorastaan myötävaikuttamassa siihen, ettei rauhansopimukseen tullut valtiollisten vankien vapauttamisesta sellaista pykälää, että kaikki luokkasodan ja työväen vallankumouksellisen toiminnan vuoksi vangitut olisivat saaneet vapautensa, vaan tuli se etu vain rajotetulle ryhmille, n. s. "maanpetoksesta" syytetyille. Venäläiset olisivat tahtoneet ulottaa vapautuksen kaikkiin vallankumouksellisuuden vuoksi vainottuihin ja sitä he tarkoittivat, sopimukseen otetulla määräyksellä. Mutta suomalaiset neuvottelijat — mukana sosialidemokraattiset herrat Tanner ja Voionmaa suorastaan petkuttivat, pitääkseen vangittuna suomalaisia proletaareja. Että näin on asianlaita, todistaa jo sekin, että venäläisissä lehdissä oli ihan viime aikoihin asti esitetty se mielipide, että rauhansopimus takaa vapautuksen kaikille "valtiorikoksista" syytetyille. Nyt he varmaan ovat huomanneet asian todellisen laidan siitä, että Suomen lahtarit ja noskelaiset täydessä yhteisymmärryksessä järjestävät rajalle komiteoita ottamaan vastaan Venäjältä palaavia suomalaisia — ohranan syliin.

Ja entäs sen "rajan avaaminen kansan vapaalle liikunnalle"?

Muistatteko mimmoisella pauhulla sosialidemokraattiset valtiomiehet julistivat että eivät he voi antaa hallitusherroille semmoisia suojelustila- ja työväen sortamisvaltuuksia, kuin mitä sisälsi rajaseutulakiehdotus. Jo ne kerran äänestivät sen lain kumoonkin.

Mutta kun porvarit rupesivat rähisemään palvelijoilleen, valittelivat lahtarivaltion pulaan joutumista ja muita rosvoyhteiskunnan vaikeuksia, niin sosialidemokraattiset parlamenttipolitiikot pelästyivät pahan päiväisesti porvarillisen yhteiskunnan puolesta ja uhrasivat työläiset lahtarien rajaseutulain kynsiin. Ne söivät komeasti keveästi lupauksensa "vapaasta liikkumisesta". Ne nielasivat äskeiset suuret sanansa takaisin ja antoivat lahtareille valtakirjan pitää sotatilaa mielensä mukaan työtätekeviä vastaan.

Tämä heidän politiikkansa oli todellakin "positiivista" ja "luovaa", sillä se loi porvarivaltiolle voima- ja kuristuskeinoja. Mutta Suomen työtätekevälle luokalle se oli mitä julkein isku.

Täten sosialidemokraattien kaksi "suurta" parlamenttiyritystä muodostui itseasiassa porvaristoa ja porvariston valtaa vahvistavaksi.

Äskettäin nämä samat herrat yrittelevät jarrutusta "amnestian" saavuttamiseksi, kuten he ilmoittavat. Panemme merkille, että sosialidemokraattisten "luovan" politiikan miesten nyt on ollut pakko tarttua keinoon, joka ei kuulu enää heidän parlamenttipolitiikkansa säännöllisiin keinoihin. Mutta tässäkin he antautuivat yhtä häpeällisesti kuin kaikissa muissakin yrityksissä, eikä yhtään vankia sen kautta ole vapaaksi saatu.

SOSIALIDEMOKRAATIT KÖYHÄLISTÖVALLAN PARJAAJINA

Taas ennustetaan Neuv.-Venäjän romahdusta. Myönnetään kyllä nyt, että Neuvosto-Venäjä on sotilaallisesti kukistumaton, mutta maan talous on nyt niin rappeutunut, että romahdus tapahtuu itsestään. Työläisjoukot ovat muka tyytymättömiä, kun ei saada riittävästi ravintoa ja kuitenkin on alistuttava työvelvollisuuteen; talonpojat nousevat pian kapinaan elintarpeiden rekvisoinnista suuttuneena; teollisuuslaitokset rappeutuvat, liikennelaitokset ovat lamaannuksissa, ja kansa huokuu neuvosto-byrokratian taakan alla.

Merkille on pantava, että keltaiset sosialidemokraattiset lehdet, mainitaksemme yhden räävittömimmän, Suomen Sosialidemokraatin, ovat nykyisin etumaisina näiden juttujen levityksessä.

Mutta virsi on sama kuin ennenkin vaikka säveltä on hiukan muunneltu.

Jo silloin kuin bolshevikit Smolnan-opistolla valmistivat valtiovallan valtaamista neuvostoille, ennustettiin suutapieksävien työläisten ja sotilasten neuvostojen pikaista hajaantumista, kunhan ensimäisestä huumauksesta on päästy ohi. Sanottiin, että kunhan vaan joku Kornilov marssii muutaman tuhannen kasakan etunenässä Pietariin, niin neuvostojen tuulenpieksäjät hajaantuvat kuin akanat tuuleen. Kornilov tulikin — ja lähti myös, vieden mukanaan Kerenskin väliaikaisen hallituksen.

Sitten arveltiin, että tarvitsee vain kuljettaa Arkangeliin muutamia tuhansia ententen sotilaita perustamaan "vapaamielistä, kansanvaltaista" hallitusta, niin koko Venäjän kansa ihastuksissaan liittyy siihen. Tämä kansanvaltainen hallitus katosi yhtä pian kuin ilmestyikin. Sitten turvauduttiin imperialistiseen saartoon ja hyökkäykseen kaikilta ilman suunnilta, idästä, pohjoisesta, etelästä ja lännestä. Koltshakin, Denikinin, Judenitshin, Puolan junkkerien ja Wrangelin kohtalot tunnetaan.

Näitä hyökkäyksiä valmistettaessa ja niiden aikana saimme kuulla lakkaamatta lähestyvästä neuvosto-vallan romahduksesta.

Mutta ennustukset aina pettivät. Niin käy nytkin. Onhan tosi, että asiat eivät ole hyvällä kannalla Venäjällä, jossa köyhälistö on ollut kolme vuotta ankaran saarron alaisena ja kestänyt kuusi vuotta yhtämittaista sodankäyntiä. Tsaarivallalta saatiin perinnöksi rappeutunut sekasortoinen talous, jota on ollut mahdoton saada tyydyttävästi kuntoon järjestetyksi. Mutta suunnattoman paljon on taloudellistenkin asiain järjestelyssä tehty luovaa työtä ja päästy edistymään. Puitteet uudelle paremmalle järjestelmälle on suunniteltu ja pystytetty. Jälellä on enää rakentaminen. Ja Neuvosto-Venäjän köyhälistö, joka kolme vuotta yhtämittaa on kyennyt torjumaan mailman imperialististen suurvaltojen hyökkäyksiä kykenee kyllä taloutensakin järjestämään. Se on vapautunut ulkonaisista vihollisistaan sotakentällä, ja kykenee nyt kohdistamaan kaiken energiansa taloudelliselle rintamalle. Kiireenkaupalla järjestellään talouselämää. Pelkäämättömästi on työhön tartuttu käsiksi. Kaunistelematta arvostellaan neuvosto-elimiä ja olojen järjestelyä ja tuomitaan sitä mikä on hyljättävä. Ankaraa itsekritiikkiä harjotetaan kaikkialla, sanomalehdissä, kokouksissa ja ylimmissä hallintoelimissä. Näitä itsearvosteluja lainailevat ulkomailla kaikenlaiset köyhälistövallan vihaajat keskusta- ja oikeistososialisteista aina mustimpiin taantumuksellisiin asti, julkaisten niitä värittämällä osottaakseen kuinka neuvosto-elimet itse valittavat muka mahdotonta järjestelmäänsä.

Neuvosto-Venäjä nousee taloudellisestikin tsaarinvallan raunioista korkeampaan ja täydellisempään yhteiskuntaelämään, samalla kun kapitalistiset sivistysmaat kulkevat alati alaspäin lopullista taloudellista romahdustaan kohden. Yhteiskunnallisten olojen järjestämisessä Neuvosto-Venäjä on nyt jo, ja vielä enemmän läheisessä tulevaisuudessa, esimerkkinä koko maailmalle.

Tosiasiain ollessa näin, eikö ole merkillistä miksi sosialidemokraattiset lehdet kokonaan vaikenevat sellaisten kapitalististen maiden suhteen, joissa taloudellinen romahdus on aivan täydellinen ja olot huonommat kuin Neuvosto-Venäjällä. Tälläisiä maita on ueita, mainitaksemme tyypillisenä esimerkkinä Puolan, Itävallan, Unkarin ja Tsekko-Slovakian. Esimerkiksi vapaassa itsenäisessä Puolassa, jossa sosialidemokraatit ovat hallituksessa junkkerien mukana, tiedetään olojen olevan huutavan kurjalla kannalla. Eräs hiljattain Puolasta palannut amerikalainen lääkäri Honeij, on aikakausilehdessä "Nation" kuvannut Puolan oloja, sanoen Puolan taloudellisesti vajonneen alimmilleen, että on mahdotonta toivoa olojen parantumista nykyisellä menolla ja komennolla. Ja traagillisinta kaikista on, että kurjuudesta kärsivät eniten lapset, joiden huolto täydelleen laiminlyödään, sanoo hän. Pikemminkin pidetään parempaa huolta aikuisista mieshenkilöistä, joiden tyytymättömyyttä koetetaan siten lieventää. Lapsethan ovat täydelleen vaarattomia, joten kapitalismin moraalin mukaan he joutavat nääntyä.

Verratkaamme näitä oloja Neuvosto-Venäjän oloihin, joissa sentään lasten huolto alusta pitäen on ollut ensimäinen ja tärkein velvollisuus. Köyhälistö kyllä kärsii puutetta Venäjällä, mutta se kestää puutteen tyytyväisenä, tietäen että siihen ei ole syypää köyhälistövalta, vaan maailman imperialismi.

SUOSIVATKO LAHTARIT RAIVAAJAA

Tämän kysymyksen joutuu tekemään, luettuaan viimeksi saapuneesta Suomen Työmiehestä seuraavan valituksen:

"Amerikassa ilmestyvien suomalaisten sosialistilehtien meille saapuminen on kovin epäsäännöllistä. Oikeistolaisten lehdet kuten esim. Raivaaja, kyllä saapuvat jokseenkin säännöllisesti, mutta luokkataistelun kannalla olevat lehdet, kuten Työmies y. m. eivät saavu kuin silloin tällöin ja silloinkin hyvin vanhoina. Olemme kääntyneet aikaisemmin tässä asiassa postilaitoksenkin puoleen, mutta sieltä olemme saaneet vastaukseksi, että he kyllä toimittavat kaikki lehdet tilaajille, mutta "jonkunlainen sensuuri on kyllä olemassa."

Siis on "jonkunlainen sensuuri olemassa."

Tämän ohranan laitoksen läpäisee Raivaaja säännöllisesti, mutta luokkataistelun kannalla olevat lehdet pidätetään. Suomen taistelevan köyhälistön pääänenkannattajalle "Työmiehelle" tämä luonnollisesti on sangen ikävä seikka, sillä lehti mielellään seuraisi suomalaisten siirtolaisproletaarien rientoja täällä, nimittäin niiden proletaarien, jotka tuntevat veljellistä solidarisuutta Suomen urheita luokkatovereita kohtaan. Vieläkö tietoisilla työläisillä on epäilystä, kenenkä eduille Raivaaja on vaaraton?

Oletko hankkinut Toverille uuden tilauksen tällä viikolla?

YHTEISKUNNALLISIA JA VALTIOLLISIA VIRTAUKSIA ULKOMAILLA

ASEMAN SELVIÄMINEN RANSKASSA

Kulkiessaan voittokulkuuaan läpi Euroopan kehittyneiden kapitalististen maiden on Kolmas Internationaale taas sivuuttanut erään etapin: se oli ranskalaisten puoluekokous Toursissa. Tuo kokous on hahmoitellut varman muodon sille suurelle mullistukselle, mikä Ranskan työläisissä on sodan jälkeen tapahtunut, se loi uudelleen Ranskan työväenliikkeen.

Toursin puoluekokouksen kansainvälinen merkitys on siinä, että tällöin ensikertaa kommunismi juhli voittoaan huomattavassa **voittajamaassa**, että siitä tuli erään maan työväenluokan ojennusnuora, jonka porvaristolta vieras porvaristo ei ole lyönyt päätä puhki, eikä nöyryyttänyt, jonka valtaa eivät ole järkyttäneet vaikeat taistelut proletariaatin kanssa. Päinvastoin, Ranskan porvaristo on muodollisesti, joskaan ei asiallisesti maailmanporvariston etunenässä. Siinä on personoituna kansainvälisin mittasuhtein porvariston halu sotarummutuksin uudelleen rakentaa kapitalistinen maailma, ei vain säilyttää omaisuuttaan, vaan vieläpä lisätä sitä suunnattomasti ja tukehuttaa Idässä riehuvan yhteiskunnallisen kumouksen palo, joka uhkaa tuhota yhä uusia aloja kapitalistista maailmaa. Tuota osaansa saattaa Ranskan porvaristo näytellä vain niin kauan, kuin Ranskan kansa, pienviljelijät ja työläiset, jotka sota demokraattisen isänmaan puolustamiskuvitelmin on takonut porvariston vaunujen eteen, heidän politiikkaansa aktiivisesti tukee, tahi vastaansanomatta kärsii.

Mutta maailmansota, josta Ranska selvisi voittajana, on tosiasiassa vienyt lähemmäksi vararikkoa sitä niinkuin voitetuitakin. Työtätekevien kansaluokkien elintaso alenee, nälkä kasvaa, verotaakka käy ylivoimaiseksi. Työttömyys saavuttaa ennen tuntemattoman laajuuden. Ranska vaipuu mahtaviin liittolaisiinsa nähden samalle tasolle, kuin voitetut maat. Huolimatta siitä, että se sai ryöstösaaliina Reininmaat, laajensi alueitaan Etu-Aasiassa, kiristää voitetuilta miljaardeja kivihiililuovutuksella, ei sen onnistu saada talouttaan kuntoon, eikä tyydyttää työläisjoukkojen tarpeita. Huolimatta voitostaan, huolimatta voittajavaltojen kansainliitosta ei se pysty takaamaan kapitalismin olemassaololle tarpeellista turvallisuutta, eikä karkoittamaan työläisjoukkoja herpaavaa sodan painajaista.

Niinpä ei voinut toisin käydä kuin että Ranskan työläiset astuivat venäläisten viitottamalle tielle. Puolueen tie kävi johdonmukaisesti linnarauhapolitiikasta longuelaisten parlamentaarisen oppositsiooni-kauden kommunismiin. Kesällä 1918, jolloin saksalaisten joukkojen välitön uhka oli torjuttu, menettivät linnarauhapolitiikot enemmistönsä. Siitä lähtien Toursin kokoukseen saakka kiisteli keskustasuunta vallasta yhä kasvavan vasemmistolaisen kanssa, joka jo viime keväänä Strassburgin puoluekokouksessa vaati käsitelväksi Kolmanteen Internationaaleen liittymistä. Nyt ovat vasemmistolaiset kasvaneet valtavaksi enemmistöksi ja heidän ja opportunistien välillä, jotka eivät alistu kuriin, on sillat katki.

Tuollaisen kehityksen suunnan ovat kommunistit nähneet jo edeltäpäin. Se tietää kapitalismin romahdusta ja ennustaa kumouksellisia aikoja Ranskalle. Mutta kehityksen nopeus on yllyttänyt. Epämieluisasti se on yllättänyt porvariston ja kaiken karvaiset mensheviikit, jotka olivat olleet järkkymättömän vakuutettuja siitä, ettei länsi-euroopalainen työläisaines ollut "kommunismin hulluuden" tartunnalle altis. Tälläinen kehityksen vauhti olisi ollut Ranskassa mahdoton ilman edelläkäypää ja samanaikaista vallankumouksellista ja kommunistista kuohuntaa itä- ja keski-Euroopassa. Saaden Venäjältä ja osaksi Saksasta tukea, on Ranskan kommunistinen kehitys hyväksi osaksi **muiden maiden vallankumouksellisten saavutusten työtä**, Venäjän proletariaatin kolmivuotinen voittoisa sankaruus, Unkarin yhteiskunnallisen kumouksen leimahdus ja kuolontempaukset, Saksan köyhälistön hurmeiset taistelut kuvastuvat Ranskan sosialistien päätöksissä Toursissa. Ranskan työläiset eivät vielä ole omassa nahassaan tunteneet, omissa taisteluissa kokeneet, että porvarillinen demokratia on todellisuudessa häikäilemättömintä porvariston diktatuuria. Eivät he ole saaneet tuta, että porvari on valmis kiipeemään ruumisvuorten yli kun valtansa pönkittäminen on kysymyksessä. Heidän nahkaansa ei ole vielä kuulin piirrelty totuutta, että opportunistit työläisten joukossa tekevät aukkoja ehjään rintamaan ja auttavat avoimesti vihollista. Mutta he ovat ottaneet oppia Venäjän, Unkarin, Saksan ja muiden maiden proletaarien kokemuksista. Jos heille kommunismi vielä onkin enemmän teoreettinen tunnustus ja eräänlainen tunneasia, niin tulevat tapahtumat ja porvaristo itse huolehtimaan siitä, että siitä tulee vapaustaistelun kirkas ase.

Toursin päätös ei ole todistus vain Ranskan sosialistien riveissä tapahtuneesta mullistuksesta, vaan myös siitä, että koko työtätekevän luokan poliittinen tajunta on läpikäynyt tuon prosessin. Ja kaikkein merkityksellisintä on, että kommunismi on saanut kannattajia maaseudulla, pienviljelijäin joukossa, jotka näihin asti ovat olleet vastavallankumouksen tukena ja ehtymättöminä reservinä. Teollisuustyöläisistä on valistunein joukko siirtynyt kommunismiin. Suuri moraalinen merkitys on vielä sillä, että yksi Ranskan kirjallisuuden mainehikkaimpia edustajia Anatole France on liittynyt vanhoilla päivillään kommunisteihin!

Tuo Ranskan syvissä joukoissa ta-

LENININ KIRJALLISET TYÖT

Jokainen käsittää, että ensimmäisen proletaarisen valtion järjestäjä ja mailman kommunistien johtaja on perinpohjaisesti valmistunut tehtäväänsä. Se valmistus on ollut yhtaikaa teoreettinen ja käytännöllinen. Lenin ei koskaan ole ollut pelkkä kirjatoukka, paitsi milloin voittamattomat esteet ovat siihen pakottaneet. Hän on lepäämätön organisaattori. Eräs mukana ollut kertoo, että kun Lenin tovereineen tuli siinä kuuluisassa "sinetöidyssä vaunussa" Saksan läpi 1917, niin hän ensimmäiseksi työkseen "organiseerasi" sen vaunun, niin että kukin sai sopivan paikan (perheet, naiset, lapset). Ja tämä "vähässä uskollinen" oli pian joutuva "paljon päälle" — organiseeraamaan hieman suurempia asioita.

Mutta nyt on kysymys Leninin kirjallisista töistä, joista sivulliset ovat niin vähän tienneet. Nehän ovat sirotetut maanalaisiin lehtiin tai salanimellä julaistut aikakauslehdissä, Pietarin "Pravdassa" ja kirjasissa. L. Kamenev on äskettäin koonnut saatavissa olevien tietojen mukaan luettelon Leninin kirjotelmista v:lta 1894—1914. Se käsittää viidettä sataa otsaketta jaettuina ilmestymisvuosien mukaan. Lyhyt katsaus tähän luetteloon antaa pienen käsityksen sen miehen harrastuksista, joka oli kutsuttu esittämään siksi merkillistä osaa historiassa.

Syksyllä 1893 tulee Lenin Pietariin ja seuraavana v. ilmestyy kirjanen "Millaisia ovat kansan ystävät ja kuinka ne taistelevat sos.-dem. vastaan". Sekä arvostelu "naroduikka"-(kansanystävä-) liikkeestä. Sitten ulkomailla pari lentolehtistä ja vankilasta (1895—97) salakuljetettuja julistuksia Pietarin työläisille, Vapuksi y. m.; ohjelmaehdotus, kirjanen sakoista (tehtaissa). Siperiasta (1897—1900) tulee koko joukko: kirjaset "Venäjän sos.-dem. tehtävistä" ja eräästä kuristuslaista, väittelyä Tugan-Baranovskya y. m. vastaan, artikkeleita Venäjän teollisuustilastosta, käsitystä, saksalaisten kirjain selostuksia (esihistoriaa, filosofiaa, ajan yhteiskuntataloutta).

Myös esiintyy jo maatalouskysymys (suurtalonpojista, porvarillisista piirteistä Venäjän maataloudessa). Kokoelma talousopillisia kirjotelmia. Maalisk. 1899 ilmestyy suuri tutkielma "Kapitalismin kehitys Venäjällä". Hobsonin kirja ajan kapitalismista ja Kaustkyn maatalouskysymys aiheuttavat artikkelinsa, sitten julistus eräästä oikeistolaisten uskontunnustusta vastaan.

Siperiasta palattuaan julkaisee hän Skvortsovin "Tavarafetisismin" arvostelun ja ulkomaille siirryttyään "Iskrassa" kirjotuksia Venäjän työväenliikkeen lähimmistä tehtävistä, "Työväki ja talonpojat", ylioppilaitten rankaisemisesta siirtämällä heidät sotaväkeen. V. 1901 Genevessä pidetyn kongressin päätökset ja puheet. Samoin Zürichin yhtymiskokouksen ainekset.

Taas artikkeleita eri aloilta: "Suomen kansan vastalause"; nälkäisten taistelu; pakkotyövankilat; "Semstvojen vainoojat ja liberalismin Hannibalit"; maatalouskysymyksen "arvostelijat"; ekonomismin (pelkän taloudellisen liikkeen) puolustajia vastaan; poliittisesta agitatsionista; Venäjän taloudellisesta elämästä; kirje semstvoedustajille; vallankumouksellisesta seikkailemisesta.

Huomiota herättänyt kirjanen "Mitä tehdä?" (reforoitu Ljadovin Ven. sos.-dem. historiassa), puolueen ohjelmaehdotus, kirjotus maatalousohjelmasta. "Käytännöllinen taistelu ja politikoiminen." "Tusinasosialismi ja kansanmielisyys" (sosialistikumouksellisia vastaan). Useita ohjelma- ja järjestäytymisasioita koskevia kirjotuksia.

V. 1903 — jolloin bolshevismi vakiintuu suunnaksi — on rikas kirjotuksista. Järjestökysymyksiä on keskuskomitean ja organisationikomitean (bolshevikkien ja menshevikkien) suhteet, puheita ja päätösehdotuksia Brysselin—Lontoon kongressissa, ja väittelyä "Bundin", erikolsen juutalaisten järjestöjen tarpeellisuudesta. Artikkeleita: "Itsevaltius horjuu", "Reformiaika", kumouksellisen intelligenssin tehtävistä, kansallisuuskysymys, "Hävyttömyyden huippu, logiikkaa ei yhtään", kansanpuoluelaisuuden hajaannus j. n. e. Kirjasena ilmestyy "Maalaisköyhälistölle" ja vastaus Masloville maatalouskysymyksessä. Myös tarkastaa Lenin painokuntoon Kautskyn "Yhteiskunnallisen vallankumouksen" käännöksen.

Vuosi 1904 alkaa kirjasella puoluehajaannuksesta ja uuden lehden "Eteenpäin" (Vperjot) ilmestyminen (edell. v. on Lenin eronnut "Iskrasta"). Hän kirjottaa "Työväen hyvistä mielenosoituksista ja eräitten intelligenttien huonoista mietteistä"; taistelusta itsevaltiutta vastaan y. m. Menshevikkejä vastaan kirjottaa broshyyrin: "Askel eteenpäin, kaksi takasin".

Vallankumousvuoden (1905) alussa ilmestyy kirjotus "Port Arthurin kukistuminen". Sitten vallankumouskäsitteiden selvittelyä ja valmistautumista: "Työväen ja porvariston kansanvalta", "Vallankumouksen alku Venäjällä", "Kaksi taktiikkaa", Onko meidän järjestettävä vallankumous?", "Proletariaatin ja talonpoikain vallankumouksellis-demokraattinen diktatuuri" j. n. e. Lenin selvittelee maatalouskysymystä, liberaalien ja kansanpuoluelaisten suhtautumista siihen, väliaikaiseen hallitukseen osanottoa, väittelee Plehanovin kanssa, kirjottaa Riian lakosta.

Sitten tulee puoluekokous huhti—toukokuussa Lontoossa tärkeine töineen. Ja taas kirjotuksia, joissa arvostellaan porvariston petosta, "valkohansikkaisia kumouksellisia", asianajajien kongressissa, perustuslakiehdotuksia; hän kirjottaa vallankumouksen opetuksia, Bulyginin duuman boikottauksesta, Europan kumouksesta ja taantumuksesta, siitä kuinka "työväki taistelee ja porvaristo pyrkii valtaan", suhteesta talonpoikiin, selvien tunnussanain välttämättömyydestä, parlamenttarismilla leikkimisestä, poliittisesta lakosta ja katutaisteluista Moskovassa, ja iskee menshevikkejä kysymyksellä: "Monarkistisen porvariston hännässä vaiko vallankumouksellisen työväen ja talonpoikain johdossa?"

Ja marraskuussa tulee Lenin Pietariin, on siellä laittomana ja ajoittain Suomen rajan takana. Kirjottaa puolueen uudestijärjestämisestä, talonpojista ja sotaväestä, vallankumouksellisesta kansliahommasta ja vallankumouksellisista teoista, anarkismista ja puolueettomasta kumouksellisuudesta. Hän arvioi "Vaakakuppien häilymistä" ja kehottaa ottamaan oppia vihollisista. Joulukuussa ottaa osaa Tampereen kokoukseen.

V. 1906 tulee väittely duuman boikottamisesta, maatalouskysymyksestä ja puolueen järjestämisestä. Huhtikuussa pidettiin Tukholman yhtymiskokous, jossa menshevikit saivat enemmistön. Siitä seuraa pitkiä väittelyitä, maakysymyksen selvittelyjä ja duumaryhmien arvostelua. Arvioitavana on uuden kumousnousun mahdollisuudet: "Työväki ratkaiskoon!" — "Älkää katsoko ylhäisiin päin, vaan alas!" — Erityisesti arvostellaan kadettien raukkamaisuutta, ja harkitaan hyökkäysajan valintaa. Sitten tulee duuman hajotus ja Viaporin kapina. Tarkkaa puolueitten ja tapausten arvioimista, väittelyä Martovia vastaan. Marraskuussa pidetään puolueen neuvottelukokous.

V. 1907 väitellään taas duuman vaaleista. Vallankumouskokemusten perusteella arvostelee Lenin menshevikkien opportunistista taktiikkaa. Pikkuporvariston verettömyys käy yhä ilmeisemmäksi. Toukokuussa pidetään Lontoossa puoluekokous ja heinäkuussa neuvottelukokous Viipurissa. Elokuulla on Stuttgartin kansainvälinen kokous. Niistä kaikista on kirjoituksia. Maatalouskysymyksestä kirjoja. Myös suuri kokoelma kirjotuksia "12 vuoden ajalta". Vuoden lopussa siirtyy Lenin ulkomaille. Vallankumous on tällä kertaa ohi ja on odotettava seuraavaa nousua, valmistautuen siihen ahkeralla tutkimistyöllä.

V. 1908 toimittaa Lenin painoon maatalouskirjojaan, uuden painoksen "Kapitalismin kehitys Venäjällä", kirjasen "Marxilaisuus ja revisionismi" sekä laajan filosofisen tutkielman "Marxilaisuus ja empiriokritisismi", taantumuksellista filosofiaa vastaan, joka uhkaa sosialistejakin tartuttaa.

Samana ja seuraavana vuonna kirjottelee "Proletarij"-lehteen, joka ilmestyy ensin Genevessä, sitten Parisissa. V. 1910 ottaa osaa Köpenhaminan kansainväliseen kongressiin ja kirjottaa Europan työväenliikkeen virtauksista. Sinä ja seuraavana vuonna julkaisee kirjotuksia Venäjän lakkotilasta, marxilaisuuden historiallisesta kehityksestä, Tolstoista, likvidaattoreista (niistä sos.-dem., jotka tahtoivat kuitata salaisen puolueen), kadeteista ja lokakuulaisista, 4:nnen duuman vaaleista, liberaalisesta työväenpolitiikasta, Englannin s.-d. liikkeestä, Venäjän puolueista, työväenedustajista Europan parlamenteissa, suurkapitaalin järjestöistä, Stolypinin ja narodnikkain maatalousohjelmain lähenemisestä, demoratiasta ja kansanpuoluelaisuudesta Kiinassa. Sen lisäksi koko joukko luettelemattomia kirjotelmia Pariisin (venäjänkielisessä) Sosialidemokraatissa ja Pietarin Pravdassa. Useimmat edellä luetelluista ilmestyivät Pietarissa painetussa "Tähdessä" (Svjesda) tai moskovalaisessa "Mijslissä" (Ajatus). Viimemainitun, kuukausilehden, jatkona ilmestyi v. 1911—14 "Valistus" (Prosveshevije). Siinä Lenin käsittelee kansallisuuskysymystä, liberaalista ja marxilaista käsitystä luokkataistelusta, metallimiesten lakkoja 1912, Dublinin taisteluita Irlannissa, politiikan periaatteellisia kysymyksiä j. n. e. Suurta tietosanakirjaa varten kirjottaa hän tutkielman "Marx ja marxilaisuus", julkaisee yhdessä Sinovjevin ja Kamenevin kanssa kirjotuskokoelman likvidaattoreista. Jatkaa kirjotuksiaan Sosialidemokraatissa ja Pravdassa, kunnes leimahtaa suursota.

Siihen päättyy Kamenevin luettelo (I osa) Lenin kirjotelmista. Tiedetään, että Lenin sodan aikana kirjottaa Sveitsiin muutettuun Sosialidemokraattiin ja siellä 1916 julkaistuun "Kommunistiin" kirjoituksia, joilla on ainokainen arvo, ne kun alun alkaen panivat paikalleen imperialistisen sodan ja sosialipetturiuden lukuisat vivahdukset. Eikä vain sitä, myös rehellisten internationalistien, kuten Rosa Luxemburgin, Trotskin, Karl Radekin, ranskalaisen Goleyn, hollantilaisen Gorterin, skandinavialaisten "aseistariisujain" y. m. puolinaisuudet, erheet ja epätarkkuudet saavat oikaisunsa. Nämä kirjotukset: "Toisen Internationalen romahdus" (laaja tutkielma), "Oman hallituksen tappiosta", "Europan Yhdysvalloista", Zimmervald-konferenssista ja eri maiden puolueista, ovat kootut, yhdessä G. Sinojevin kirjotusten kanssa, suureksi kokoelmaksi "Vasten virtaa" (550 suurta sivua). Se sisältää koko suursodan poliittisen kronikan marxilaiselta kannalta ja siinä samassa runsaan annoksen vallankumousoppia, joka osottaa, kuinka neljännesvuosisadan työssä ja taisteluissa oli käsitteet selvenneet sitä suurta varten, joka tuleva oli.

Ja kun se tuli, vallankumous, oli Lenin myös paikoillaan. Joka päivä asetti poliittisen horoskoopin Pietarin Pravdassa ja kokouksissa Kerenskin aikana. Pakotettuna "maan alle" hän Suomesta käsin kirjottaa keskeymättä, ja kun kriisi puhkeaa lokakuun vallankumoukseksi, ja erään teoksen toinen puoli jää kirjottamatta, selittää hän, että on hauskempi elää vallankumousta kuin kirjottaa siitä. Mutta se eläminen ei ole estänyt häntä kirjottamasta. Kirjoja (Valtiosta, "Lastentaudeista", Kautskya vastaan y. m.) kirjasia, puheita, artikkeleita "Kommunistisessa Internationalessa" ilmestyy yhtä mittaa, kaikki todistaen kuinka selvänä hänellä on käsissään Venäjän tilanne ja maailman maiden proletariaatin asema.

Saattaa ensin tuntua kuivalta tälainen pitkä otsikkoluettelo. Mutta jos on hieman ennen lukenut selostuksia bolshevismin kehityksestä, ja jos omaa hitusen mielikuvitusta, niin saa tällaisen luettelon läpikäymisestä voimakkaan vaikutuksen. Se osottaa kuinka vakavasti Lenin jo alun alkaen on ottanut tehtävänsä, kuinka hän on ensin lukenut perusläksynsä kunnollisesti, viitannut suuntansa ja sitä noudattanut, pysynyt aina läheisessä, ainakin henkisessä yhteydessä Pietarin kumouksellisen työväen kanssa ja sen, etujoukon kannalta katsonut ympäröivää maailmaa, itsevaltiutta, liberaaleja, talonpoikia, pikkuporvarillisia kumouksellisia ja menshevikkejä, sekä koko maailman taloutta ja politiikkaa. Niin muodostui linja, joka kokosi puolueen, työväenluokan, Venäjän vallankumouksen ja vihdoin tuli maailman kumouksellisen työväen linjaksi. Onnelliset ne, jotka alun alkaen ovat saaneet olla mukana sillä linjalla!

K.—l.